

Lecția 3.

PUTEREA POLITICĂ

PLANUL

- **Noțiunea, structura și caracteristicile puterii politice.**
- **Legitimitatea puterii politice.**

COMPONENTELE PUTERII

- Implicarea minimum 2 subiecți (persoane, grupuri sociale, clase)
- Subiecții intra în anumită relație socială cu privire la problema discutată;
- Inegalitatea subiecților;
- Ordinul, însoțit de amenințare;
- Pedeapsa sau amenințarea cu pedeapsa;
- Sancțiunea socială / statală pentru a ordona și a pedepsi (prin legi, tradiții, etc.).

- **Puterea este un mecanism de reglare a relațiilor sociale, capacitatea diriguitorilor de a-și impune voința în organizarea și conducerea societății.**

Autoritatea si puterea

- Distincția dintre autoritate și putere constă în atributele acestora:
- dacă puterea presupune atât relații de „conducere-supunere”, cât și „dominare-subordonare”,
- autoritatea se rezumă doar la prezența relațiilor „conducere-supunere”.

Specificul puterii

- Existența unui singur actor, fie și purtător al puterii politice, nu implică realizarea actului de conducere (exemplul cu Robinson Crusoe, care a devenit purtător al puterii din momentul apariției lui Vineri).
- Puterea politică nu se reduce la relația dintre puterile statului.
- Existența (R.Dahl) a mai multor centre de putere în societate (poliarhiile) este o dovadă a unei societăți veritabil democratice, poliarhiile sunt un model al democrației optime.

- Puterea politică nu se reduce la relația dintre puterile statului.
- Existența (R.Dahl) a mai multor centre de putere în societate (poliarhiile) este o dovadă a unei societăți veritabil democratice, poliarhiile sunt un model al democrației optime.

- **asimetria puterii politice sau „inegalitatea rolurilor” participanților la exercițiul puterii.** La baza caracterului asimetric a relației de putere se situează diferența de potențial între purtătorul puterii și partea ce suferă exercițiul puterii: **comportamentul uneia modelează poziția și comportamentul alteia.**

PLANUL

- **Noțiunea, structura și caracteristicile puterii politice.**
- **Legitimitatea puterii politice.**

- O condiție importantă pentru funcționarea și eficiența puterii politice este autoritatea ei în fața cetățenilor (= **legitimitatea**).
- Termenul „legitimitate” (din franceză - „legitimite” = legalitate. Termenii de „legitimitate” și „legalitate” sînt noțiuni asemănătoare, dar deloc identice. Legitimitatea e o explicație sociologică (nu juridică).

- **Legitimitatea puterii** politice este un fenomen social-psihologic, care există în conștiința cetățenilor sub forma unor reprezentări pozitive privitor la instituțiile politice ale puterii existente. Adică, **legitimitatea puterii politice presupune imanența autorității și susținerii din partea majorității cetățenilor societății.**

- **Legitimitatea** puterii reprezintă grad de încredere, din partea societății, exprimată inițial prin vot, iar ulterior prin menținerea unei opinii publice favorabile.
- **Legitimitatea** nu trebuie confundată cu **legalitatea (= conformitatea cu legea)**.
- Caracterul fragil al legitimității, care nu a fost niciodată acordată o dată pentru totdeauna.
- **Ce mai mare bogăție a politicianului – timpul cind el deține încrederea poporului**

Legitimitatea tradițională

- este condiționată de persistența unor tradiții, moravuri și obiceiuri ce determină un anumit comportament și se bazează nu doar pe credința în legalitatea, dar și în sfințenia orînduirii și puterii existente. Normele ghidate de obiceiurile existente sînt cele care servesc ca temelie pentru dominare și supunere. Ele sînt insolvabile, iar nerespectarea lor atrage sancțiuni general acceptate de societate.

- **Legitimitatea charismatică** (din greacă - „har dumnezeiesc”). Charisma - o calitate și capacitate extraordinară a individului, un har cu care a fost înzestrat și nu dobândit.
- Legitimitatea charismatică apare de cele mai multe ori în condițiile unei crize social-politice. Starea de criză stimulează apariția unor lideri. Esențial - nu doar posedarea charisimei de către liderul politic, dar recunoașterea acestui fapt de către mase.

- **Legitimitatea legal-rațională (rațional-birocrațică)** - acceptarea benevolă a normelor juridice care au ca scop reglementarea relațiilor de guvernare și subordonare. Dacă în cazul legitimității tradiționale și charismatice formula de realizare a puterii este *dominare-supunere*, atunci legitimitatea legal-rațională se caracterizează prin *guvernare-subordonare*. În cazul acesta are loc supunerea față de legile existente (nu de o persoană). Subordonarea normei juridice are loc nu numai în cazul celor conduși, dar și a celor care exercită puterea.